

Valtioneuvoston päätös Fingrid Oyj:n hakemukseen saada kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta 29 päivänä heinäkuuta 1977 annetussa laissa (603/1977, jäljempänä lunastuslaki) tarkoitettu lunastuslupa ja ennakkohaltuunottolupa (Torna–Lautakari).

Annettu Helsingissä 27 päivänä lokakuuta 2022

Fingrid Oyj (jäljempänä hakija) on pyytänyt lupaa saada lunastamalla hankkia pysyvän käyttöoikeuden 20 kV neutraalipiirin johtoa ja tiedonsiirtolaitteita varten tarvittaviin hakemuksessa lueteltujen kiinteistöjen alueisiin Uudenkaupungin kaupungissa ja Pyhärannan kunnassa.

Lunastus alkaa Pyhärannan kunnassa sijaitsevalta kiinteistöltä Reilamaa 631-406-1-65 ja päättyy Uudenkaupungin kaupungissa sijaitsevalle kiinteistölle Eerola 895-481-5-0. Johdon pituus on noin 9 kilometriä.

Hakijan tarkoituksena on laajentaa Torna–Lautakari neutraalipiirin johdon johtoaluetta johdon puuvarmuuden parantamiseksi. Johdon sijainti ei tässä yhteydessä muutu.

Pohjoismaiset sähkömarkkinat ovat osa eurooppalaisten sähkömarkkinoiden Itämeren markkina-aluetta. Sähkömarkkinoilla jokaisen osa-alueen toimivuudella on laajakantoinen merkitys ja sähkömarkkinoiden toimivuus on tärkeää hakijalle. Siirtoverkkoa kehitetään markkinoiden ja yhteiskunnan tarpeisiin ja tulevaisuuden kantaverkko toimii alustana puhtaalle, päästöttömälle sähköjärjestelmälle.

Hakijan omistama sähkönsiirron kantaverkko ja sen yhdistämä koko maan kattava sähköjärjestelmä on laajin ja vaikutuksiltaan merkittävin infrastruktuuri maassamme. Rajasiirtoyhteydet, kuten Rauman tasavirta-asemalta Rihtniemen kautta Ruotsiin kulkevat Fenno-Skan 1 ja Fenno-Skan 2, yhdistävät Suomen kantaverkon naapurimaihin suurjännitteisillä yhteyksillä.

Fenno-Skan 1 ja 2 antavat kapasiteettia sähkömarkkinoiden käyttöön noin puolet koko Suomen ja Ruotsin välisestä sähkönsiirtokapasiteetista. Sähkömarkkinoiden toimivuus edellyttää, että sähkön siirtomahdollisuudet maasta toiseen ovat riittävät ja luotettavat. Energiamurroksen yhteydessä,

siirryttäessä kohti puhdasta sähköjärjestelmää, rajasiirtoyhteysien merkitys kasvaa entisestään ja mahdolliset siirtoyhteysien häiriöt tuottavat merkittävää haittaa koko yhteiskunnalle. Rajakapasiteetin luotettavuuden merkitys korostuu erityisesti kantaverkon ääritilanteiden hallinnassa, esimerkiksi huippukulutuksen aikaan, tulva-aikana, isojen pohjois-eteläsuuntaisten siirtotilanteiden aikana sekä nopeasti muuttuvien tuuliolosuhteiden aikana.

Sähkömarkkinalain mukaisesti kantaverkon kehittäminen ja ylläpito kuuluvat hakijan perustehtäviin. Työ vaatii vahvaa teknistä osaamista ja kaukonäköisyyttä verkonrakentamisessa. Hakijan on pidettävä kantaverkko hyvässä kunnossa sekä osattava ennakoida ja kasvattaa verkkoa yhteiskunnan tulevia tarpeita varten. Kantaverkon suunnitteluperiaatteiden mukaisesti kantaverkko rakennetaan puuvarmaksi. Fenno-Skan 1 ja 2 rajasiirtoyhteysien neutraalipiirin osuus välillä Torna–Lautakari on myös osa kantaverkkoa ja tämän lisäksi erittäin tärkeä osa 1200 MW:n rajasiirtoyhteyttä. Hakemuksen mukaisella muutoksella saadaan lisää luotettavuutta tärkeälle rajasiirtoyhteydelle. Myös henkilö- ja sähköturvallisuus paranee, kun puut eivät pääse kaatumaan neutraalipiirin johtimien päälle.

Torna–Lautakari neutraalipiirin johto-osaa varten on johdon rakentamisen yhteydessä 1980-luvun lopulla lunastettu viiden metrin levyinen johtoaukea. Routaisen ajan lyheneminen ja hyvin sateisten päivien lisääntyminen lisäävät tuulivahinkojen riskiä. 17.9.2020 olleen Aila-myrskyn ja 11.1.2021 olleen voimakkaan lumisateen seurauksena Torna–Lautakari johdolle kaatuneet puut aiheuttivat Fenno-Skan siirtoyhteyden tehon rajoittamisen ja lopulta siirtokeskeytyksen puiden poistamiseksi johdolta. Torna–Lautakari -johto-osuuden nykyinen johtoalueen leveys ei mahdollista puuvarmuuden ylläpitämistä kantaverkon tärkeällä rajasiirtoyhteydellä.

Johtoaluetta varten on 16.6.1988 annetun valtioneuvoston päätöksen perusteella lunastettu 5 metriä leveä johtoaukea sekä 7,5 metrin etäisyydelle johdon keskilinjasta molemmille puolille ulottuva rakennusrajoitusalue. Torna–Lautakari johto on rakennettu kyseisen lunastusluvan perusteella eikä tähän hakemukseen liity rakentamistoimenpiteitä. Hakemuksen mukainen johtoalue muodostuu 16 metriä leveästä johtoaukeasta ja sen molemmilla puolilla sijaitsevasta 14 metriä leveästä reunavyöhykkeestä. Johtoalueen leveys on yhteensä 44 metriä. Rakennusrajoitusalueen ulottuvuuteen ei tule muutosta. Uutta lunastusaluetta tulee kauttaaltaan 39 metriä.

Hankkeesta on laadittu ympäristöselvitys. Selvityksen perusteella hankkeesta ei aiheudu merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Pyydetyt lausunnot

Varsinais-Suomen ELY-keskus on todennut, että Pyhämaan kyläasutuksen rakennettu kulttuuriympäristö sijaitsee noin 200 metrin päässä linjasta. Etäisyydestä huolimatta tulee varmistaa, etteivät tehtävät toimenpiteet vaikuta arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Samoin kiinteät muinaisjäännökset on otettava huomioon.

Maanomistajien kannanotot

Hanke kohdistuu 57 kiinteistön alueeseen. Kyseisten kiinteistöjen omistajat ja käyttöoikeuden haltijat ovat etukäteen antaneet suostumuksensa lunastukseen lukuun ottamatta 19 tilan ja yhden tiealueen omistajia, jolle on varattu tilaisuus antaa lausuntonsa hakemuksesta siten kuin lunastuslaissa säädetään.

Mirva Heinonen ja Ossi Nuutila kiinteistön 631-408-4-131 omistajina ovat todenneet, että kiinteistölle on suunnitteilla lomakylä. Maa-alueen lunastuksessa on otettava huomioon maa-alueen lunastushinta. Ottaen huomioon kiinteistön tuleva maa-alueen arvon nousu ja jo nykyiset panostukset sekä investoinnit kyseiselle kiinteistölle, on arvioitu lunastushinta 15 €/m².

Jarmo Valpio kiinteistöllä 631-417-4-103 sijaitsevan määräalan omistajana on pyytänyt, että saisi itse kaataa ja korjata ne puut, jotka todetaan reunavyöhykkeellä ja sen takana sähköturvallisuuden ja häiriöttömyyden kannalta ylipitkiksi.

Kurt Viljanen tilan Takapiha 631-408-2-109 omistajana, Seppo Viljanen tilojen Metsäpirtti 631-408-2-80 ja Tapiola 2-107 omistajana sekä Kirsti ja Jouni Honkanen tilan Koiruranta 631-408-2-25 omistajina ovat vastustaneet hakemusta. Ylileveää johtokatua on pidetty kustannustehokkaana verkkoyhtiön kannalta metsäalueilla, mutta asutulla alueella sellainen ei voi tulla kysymykseen. Ylileveä johtokatu on ympäristön ja ilmastotavoitteiden kannalta muutenkin vahingollinen. Neutraalilinjan lunastushanke on yleisellä tasolla lyhyellä tähtäyksellä yhtiölle edullinen, mutta lisää vierimetsien vahinkoja ja haittaa valtakunnallisia tavoitteita ilmastomuutoksen torjunnassa. Hakemuksessa ei ole huomioitu rannikon valitsevaa tuulensuuntaa, joka on sama kuin johtokadun suunta. Johtokadun laajentaminen päästää rannikon myrskytuulet kaatamaan vierimetsiä maanomistajien vahingoksi. Monopoliyhtiö on vuosikym-

menien ajan lyönyt laimin jakeluvarman kaapeloinnin rakentamisen häiriöttömän sähkönjakelun turvaamiseksi. Lunastushakemuksella pyritään yhtiön kannalta mahdollisimman taloudelliseen ratkaisuun välittämättä asianosaisten eduista, joiden materiaallinen menetys korvataan, mutta immateriaalinen menetys mahdollisesta erityiskorvauksesta huolimatta jää korvaamattomaksi maiseman menetykseksi.

Eryteisesti Seppo Viljasen menettäisi lunastuksessa asuimisarvonsa kokonaan. Vastaavanlaatuinen menetys on myös Kurt Viljaselle sekä Kirsti ja Jouni Honkaselle ylliveän johtokadun hallitsemassa maisemassa. Kurt Viljasen kiinteistöllä on arvokas ja pysyvään asumiseen rakennettu asuinrakennus, joka maisemahaitan johdosta menettäisi arvostaan valtaosan. Kirsti ja Jouni Honkasen rantapaikan rannasta jää voimalinjan alle noin 500 m². Käytännössä tämä merkitsee, että heidän omistamansa kiinteistö ei rajoitu enää rantaan ja menettää merkityksensä vapaa-ajan asuinrakennuspaikkana.

Maakaapelin rakentaminen on ”myrskyvapaa” ratkaisu, jolla jakeluvarmuutta voidaan kestävän kehityksen mukaisesti turvata. Kaapeloinnilla torjutaan mereltä puhaltavan voimakkaan lounaistuulen (vallitseva tuuli) puustoa kaatava vaikutus vierimetsissä.

Hakijan vastine

Hakija on todennut Mirva Heinosen ja Ossi Nuutilan lausunnosta, että lunastuskorvauksia koskevia vaatimuksia ei ratkaista vielä lunastuslupavaiheessa. Kun hanketta varten on saatu lunastuslupa, tulee luvan perusteella vireille Maanmittauslaitoksessa lunastustoimitus. Korvausvaatimukset ja muut korvausasiat ratkaistaan lunastustoimituksessa. Lunastuslain periaatteiden mukaisesti maanomistajalle tulee korvata taloudelliset menetykset sillä tavoin, ettei hänen varallisuusasemansa muutu. Maanomistajan on syytä valvoa etujaan lunastustoimituksessa, jotta edellä mainitut seikat varmuudella tulevat käsitellyiksi.

Hakija on todennut Jarmo Valpion lausunnosta, että nykyisen käyttöoikeuden puitteissa hakijalla on oikeus poistaa puusto 2,5 metrin leveydeltä keskilinjan molemmin puolin. Hakemuksen mukaisesti tarkoituksena on leventää puutonta aluetta 5,5 metriä nykyisestä ja sen lisäksi perustaa 14 metriä leveä reunavyöhyke, jossa puuston pituutta rajoitetaan. Hakijan käsityksen mukaan neutraalipiirin kannalta olisi turvallisempaa, että puuston poistaa urakoitsija, joka on tottunut tekemään puustonpoistoa kantaverkon ilmajohtojen läheisyydestä. Maanomistaja saa halutessaan pitää poistettavan puuston itsellään. Puusto voidaan katkoa maanomistajan antamien mittojen mukaan, jolloin hän voi halutessaan jopa myydä

puuston haluamalleen taholle. Hakija maksaa joka tapauksessa puuston poistosta aiheutuvat kulut. Hakijan käsityksen mukaan tässä tapauksessa olisi perusteltua, että hakija poistaa puuston maanomistajan käyttöön.

Hakija on todennut Kurt Viljasen, Seppo Viljasen sekä Kirsti ja Jouni Honkasen lausunnosta, että kantaverkon suunnitteluperiaatteiden mukaisesti kantaverkko rakennetaan puuvarmaksi. Fenno-Skan 1 ja 2 raja-siirtoyhteyksien neutraalipiirin osuus välillä Torna–Lautakari on myös osa kantaverkkoa ja tämän lisäksi erittäin tärkeä osa 1200 MW:n rajasiirtoyhteyttä. Hakemuksen mukaisella muutoksella saadaan lisää luotettavuutta tärkeälle rajasiirtoyhteydelle. Myös henkilö- ja sähköturvallisuus paranee, kun puut eivät pääse kaatumaan neutraalipiirin johtimien päälle.

Paikalliset sähköyhtiöt eli jakeluverkot kaapeloivat ilmajohtoja maan alle, koska tällä tavoin varmistetaan sähkömarkkinain edellyttämää verkkojen parempaa käyttövarmuutta myrskyjä vastaan. Torna–Lautakari neutraali-piirin johdon osalta on kyse kantaverkon voimajohdosta eikä ilmajohdon maakaapelointi paranna, vaan päinvastoin heikentää sähkön siirron luotettavuutta. Kantaverkon ilmajohdot ovat leveiden johtokatuja sekä säännöllisen puuston poiston vuoksi jakeluverkon johdoista poiketen turvassa kaatuilta puilta. Sähkönsiirtoon vaikuttavan häiriön selvittäminen onnistuu ilmajohdossa nopeammin kuin kaapelin, joten tämän vuoksi kaapelointi heikentäisi sähkönsiirron luotettavuutta. Kaapeli myös rajoittaa ympäröivää maankäyttöä, joten kaapelikaan ei poista kaikkea maanomistajalle aiheutuvaa haittaa. Kaapelien käyttö kantaverkossa saattaa olla perusteltua ainoastaan tiiviisti rakennetussa kaupunkiympäristössä, jossa avojohtojen vaatimia johtokatuja ei löydy. Nyt kyseessä ei ole tällainen tilanne, jolloin kantaverkon vaatiman käyttövarmuuden ylläpitämiseksi on tarkoituksenmukaista leventää johtokatuja.

Mahdolliset kiinteistön arvon alenemiseen (esimerkiksi lisääntynyt maisemahaitta) liittyvät sekä muut korvausasiat käsitellään lunastusluvan myöntämisen jälkeen vireille tulevassa lunastustoimituksessa. Lunastuslain periaatteiden mukaisesti maanomistajalle tulee korvata taloudelliset menetykset sillä tavoin, ettei hänen varallisuusasemansa muutu.

Valtioneuvosto on käsitellyt hakemuksen ja todennut, että hanke on yleisen tarpeen vaatima ja että omaisuuden lunastus on tarpeen hankkeen toteuttamisessa sekä että johtosuunta on tarkoituksenmukainen.

Tämän vuoksi valtioneuvosto on harkinnut oikeaksi lunastuslain 4 §:n nojalla antaa Fingrid Oyj:lle luvan hakemuksen ja siihen liitetyn kartan mukaisesti lunastamalla hankkia pysyvän käyttöoikeuden 20 kV neutraalipiirin johtoa ja tiedonsiirtolaitteita varten tarvittaviin hakemuksessa lueteltujen kiinteistöjen alueisiin Uudenkaupungin kaupungissa ja Pyhärannan kunnassa. Lunastus alkaa Pyhärannan kunnassa sijaitsevalta

kiinteistöltä Reilamaa 631-406-1-65 ja päättyy Uudenkaupungin kaupungissa sijaitsevalle kiinteistölle Eerola 895-481-5-0. Johdon pituus on noin 9 kilometriä. Johtoaukean leveys on 16 metriä. Johtoaukean kummallekin puolelle lunastetaan 14 metriä leveät reunavyöhykkeet, joilla kasvavien puiden korkeus on rajoitettu siten, etteivät ne aiheuta vaaraa johdolle.

Johdon omistajalla on sähkön ja tiedon siirtämiseen tarpeellisten johtojen, pylväiden ja muiden laitteiden rakentamista, käyttöä, tarkastamista, kunnossapitoa, korjaamista ja uusimista varten oikeus:

- 1) pystyttää ja pitää johtoaukealla sähkönsiirtojohto pylväineen, johtoköysineen ja muine laitteineen sekä tiedonsiirtoon liittyvine laitteineen,
- 2) suorittaa tarpeellisia mittauksia johtoaukealla ja suorittaa maadoituksia, joista aiheutuvat työnaikaiset vahingot korvataan erikseen maanomistajille,
- 3) pitää johtoaukea vapaana puista, vesoista ja muista esineistä, jotka saattavat vaikuttaa häiritsevästi johdon käyttöön ja kunnossapitoon,
- 4) poistaa johtoaukealta rakennukset ja muut rakenteet, joiden paikoillaan pitämisestä tai sinne pystyttämisestä ei ole erikseen sovittu,
- 5) sopivalla tavalla merkitä johtoaukean rajat niin, että ne ovat helposti havaittavissa.
- 6) merkitä reunavyöhykkeellä sekä erityisistä syistä myös johtoalueen ulkopuolella kasvavat puut, jotka korkeutensa takia saattavat olla vaarallisia johdon säilymiselle, ja kaataa tällaiset puut, jollei metsänomistaja itse huolehdi niiden kaatamisesta. Johtoalueen ulkopuolella tapahtuvasta puiden kaatamisesta aiheutuva vahinko korvataan erikseen maanomistajalle.
- 7) Johdon omistajan lukuun työskentelevillä henkilöillä on oikeus jalan tai ajoneuvolla liikkua johtoaukeaa pitkin pylväältä toiselle. Hakijalla on oikeus tätä varten tehdä sinne väliaikaisia ajoteitä ja rumpuja, tehdä ja kunnossapitää johtoaukealla olevissa aidoissa tarpeellisia veräjiä sekä käyttää hyväkseen johtoaukealle johtavia kiinteistölle kuuluvia teitä ja polkuja sekä tarvittaessa muitakin alueita kulkemiseen jalan tai moottorikäyttöisillä taikka muilla työkoneilla ja ajoneuvoilla.

Lunastettava käyttöoikeus rajoittaa omaisuuden luovuttajan oikeuksia seuraavasti:

- 1) Johtopylväiden rakenteiden väliin ja kolmea (3) metriä lähemmäksi niiden ulkopuolelle ei saa pystyttää minkäänlaisia rakenteita tai laitteita, tavallisia aitoja lukuun ottamatta.
- 2) Aitoja ei saa kiinnittää pylväisiin eikä tukirakenteisiin.
- 3) Ojia tai muita kaivauksia ei saa tehdä eikä tieoikeutta perustaa kolmea (3) metriä lähemmäksi pylväsrakenteita. Etäisyys luetaan ojan tai kaivauksen luhistumattomasta reunasta.
- 4) Johtoaukealla ei saa ilman erityistä lupaa kasvattaa puita eikä pitää rakennuksia tai kahta (2) metriä korkeampia muitakaan rakenteita tai laitteita, tavallisia aitoja lu-

kuun ottamatta. Rakennuksia ei saa rakentaa 7,5 metriä lähemmäksi johdon keskilinjaa.

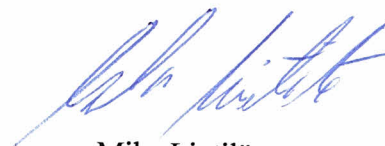
- 5) Reunavyöhykkeillä kasvavat puut saavat johtoaukean reunassa olla enintään 10 metriä korkeita ja muulla osalla reunavyöhykettä 0,714 kertaisesti sanottua mittaa korkeampia kuin puiden etäisyys on johtoaukean reunasta. Puu saa reunavyöhykkeen ulkoreunassa olla enintään 20 metriä korkea.
- 6) Johtoaukealla ja sen läheisyydessä ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, josta saattaa aiheutua vaaraa johdon käytölle ja kunnossa pysymiselle.

Lunastuksen kohde jätetään lunastuslain 10 §:n nojalla lunastustoimituksessa tarkemmin määrättäväksi.

Hakija on ennakkohaltuunottolupaa pyytäessään esittänyt, että johtoalueen leventämisen tarve on akuutti. Koska hankkeella on kiire, valtioneuvosto on harkinnut oikeaksi lunastuslain 58 §:n nojalla myöntää hakijalle oikeuden ottaa haltuunsa lunastettavan omaisuuden ennen lunastuslain 57 §:n 1 momentissa tarkoitettua ajankohtaa (ennakkohaltuunotto-lupa).

Lunastuslupaa koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen. Valitusaika on 30 päivää tiedoksisäännästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Lunastuslain 87 §:n mukaan ennakko-haltuunotoluvan myöntämistä koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea valittamalla muutosta.

Elinkeinoministeri

Mika Lintilä

Ylitarkastaja

Johanna Juvonen

TIEDOKSI

Maanmittauslaitos
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Varsinais-Suomen liitto
Uudenkaupungin kaupunki
Pyhärannan kunta
Fingrid Oyj
Maanomistajat

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa korkeimman hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallinen tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle. Vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Tavallisessa sähköisessä tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Jos on kysymyksessä sijaistiedoksianto, päätös katsotaan saadun tiedoksi, ellei muuta näytetä, kolmantena päivänä tiedoksi- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä. Viranomaisen tietoon asian katsotaan tulleen kirjeen saapumispäivänä.

Valituksen sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa, asiamiehensä tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustajansa taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan, asiamiehen tai luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- tiedoksisaantitodistus tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jos asiamies ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen perille

Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä, sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Valituksen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Valituksen on saavuttava valitusviranomaiselle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä. Sähköisen asiakirjan tulee olla perillä siten, että se on hallinto-oikeuden käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä valitusajan viimeisenä päivänä ennen kello 16.15.

Korkeimman hallinto-oikeuden virka-aika on maanantaista perjantaihin kello 8.00-16.15.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valittajalta peritään korkeimmassa hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 530 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

postiosoite: PL 180, 00131 Helsinki
käyntiosoite: Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
puhelinvaihe: 029 56 40200
telefax: 029 56 40382
sähköpostiosoite: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi